

Suomen työväenkapinan historiallinen merkitys

Ei ole ihme, että valtavat kansajoukkojen liikkeet jossakin maassa johtavat meitä ajattelemaan, että sosialisen vallankumouksen työ, siinäkin merkityksessä missä sosialisti sitä ajattelee, voi menestyä, vaikka niitä edellytyksiä ilmeisesti puuttuisikin, joita me normaliaikojen teoreettisissa puheissa ja kirjoituksissa selitämme sosialisen vallankumouksen voiton perusehdoksi.

Kansajoukkojen liikkeillä hallitsevien sortajaluokkien hallintoa vastaan on kansajoukkoihin uskonnollisen lumouksen kaltainen vaikutus — niihin jotka taistelevat ja jotka heidän ystävinään seisovat taistelulinjojen takana. Tätä vaikutusta on vaikea vastustaa, tuntuu kuin loukkaisi pyhää asiaa, tuntuu kuin vastustaisi sitä — omaa itseään, omaa liikettään, omia toiveitaan, vapauden asiaa.

Mutta kun taisteluväen häipyvät, kuten ne nyt häipyvät Suomen taistelujen jälkeen, pakottaa kylmä todellisuus ajattelevaa ihmistä tarkastelemaan taistelutantereen kautta itsensä ilmituoneita luokkasuhteita ja niiden yhteiskuntataloudellisia perusteita.

Järjestöjensä, sanomalehdistönsä, kirjallisuutensa, omien laitostensa puolesta oli Suomen työväenliike suhteellisesti voimakkaampi kuin minkään muun maan työväenliike. Olisipa siis luullut, että tämä liike olisi pystyvä perille viemään sosialisen vallankumouksen ainakin ensimmäiset askeleet. Ja tosiasiallisesti me emme vielä tiedä sanoa minkä sosialisen vallankumouksen raivaustyön Suomen työväenliike taiste-

lujensa kautta teki, vaikka se itse joutuikin uhriksi, kuten usein tapahtuu lääkärille, joka hoitaa tappavia tauteja. Nyt vallitseva taantumus, kuningasistuimien asetteleminen jne. on ilmeisesti pintailmiö, hetkellisestä voitostaan humaltuneen suurporvariston ja feudaliijateitten tavoittelu.

Historia kulkee omituisia ja monimutkaisia teitä. Voitettu voi olla ennen pitkää voittajaa voimakkaampi. Voitettujen asian siveellinen suuruus on historiallinen tekijä, tulevaisuuden rakentaja. Voittajan raakuus ja taantumuksellisuus kohtaa historian tuomion. Taantumuksellisen voittajan suunnitelmat lahoavat, mutta voitettujen asia itää.

Murhaajia, roistoja, varkaita, ryöväreitä ja mitä kaikkia olivatkaan Ranskan ja koko Europan sanomalehdistössä Pariisin kommunin taistelijat kun heidät voitettiin ja lahdatettiin melkein viimeistä miestä myöten, mutta kaikki se mitä he asiallisesti tavoittelivat, jäi elämään ja edelleen kehittymään, kun sitä vastoin preussilais-ranskalainen junkkerismi hävisi häviämistään Ranskassa. Kommunin asia oli siveellisen suuruutensa ja historiallisen välttämättömyytensä vuoksi voittamaton, vaikka joukko ihmisiä tapettiin.

Niin myöskin on oleva preussilais-suomalaisen lahtarivallan asia Suomessa vailla elämän voimaa.

Ei ole otaksuttavaa, että Suomen työväen äskeisen taistelun historiallisena tuloksena tulisi olemaan kaikki se mitä kaukaisempia päämääriä varten oli puolueohjelmiin

kirjotettu, mutta aika on osottava, että se pitkän pimeän menneisyyden yhteiskunnallinen home, mikä peittää Suomen pienempienkin porvarillisten virkaherrojen, ylioppilaitten, opettajain ja "säätyläisten" aivoelimiä on kariseva pois. Preussilaismallinen kuningaskunta on oleva jo syntyneenä raajarikko, kun sitä vastoin kansanvaltainen ajattelutapa ja järjestys raivaa tietä itselleen monelta taholta. Tärkeimmät niistä yhteiskuntakerroksista, jotka eilen taistelivat Mannerheimin tai oikeastaan saksalaisen kreivi Goltzin armeijassa, pikkutilalliset ja siivistynyt köyhälistökin, voi jo tänään nousta suurporvaristoluokan luokkaetujen turvaksi suunniteltavaa keskiaikaista valtiojärjestystä vastaan.

Suurporvariston ja feudaliijätteitten viljeleminen Saksan junkkerien ja porvariensa kanssa tulee muodostumaan Suomen oman taloudellisen elämän ja kehityksen kahleeksi. Suomi tulee valjastetuksi vetämään niitä vaunuja, joille on lastattu Saksan hallituksen maailmanriikoksen kautta karttuneet taloudelliset menetykset. Suomen talonpoikaissakaan ei tule olemaan tyytyväinen tähän, sillä se koskee suoranaisesti heidän kukkaroonsa, ja kun Suomen taloudellista elämää yleensä rasitetaan ja rajotetaan Saksan kapitalismin ja valtiotalouden etujen vuoksi, aiheuttaa tämä pyrkimyksiä kokonaan vastakkaiseen suuntaan, mihin saksalaisen monarkivallan laatijat Suomessa nyt laskujaan perustavat.

Suomen teollisuuden ja taloudellisen elämän kehityskin joutuu ennenpitkää kokemaan voimien puutetta. Tuhansia teollisuustyöläisiä tapettiin, Kenties kymmeniä tuhansia pakeni Venäjälle. Tuhansia ja taas tuhansia pakenee salaisia teitä

ja polkuja. Kymmeniä tuhansia pakotetaan saksalaiseen pakkotyöhön. Työläisten syvästi myrkkyyntynyt mieliala pakottaa etsimään tilaisuuksia jarruttaa työtä. Sabotagemenetelmät voivat kaikista estelyistä huolimatta tulla enemmän käytetyksi Suomessa kuin missään muualla, rappeuttaen kylläkin myös työläisluokkaakin, mutta teollisuutta ja taloudellista elämää ennen kaikkea.

Näin siis on oleva Suomen porvariston voitto surettava voitto sille itselleenkin ja sen täytyy hiljalleen alistua välttämättömään.

Mutta vähintään yhtä paljon kuin Suomen äskeiset taistelut opettavat porvaristoa, sisältyy niihin opetuksia myöskin sosialista vallankumousta käsittelevälle työväenliikkeelle.

Sosialisen vallankumouksen käsite Suomen työväenliikkeessä sisältyi maan taloudellisen kehityksen kaltaisia asteita. Torppariväestö käsitti sillä häviävän ja rappeutuvan torpparisysteemin paikkaamista, kehittämistä ja muuttamista. Maaseutujen tilaton väestö sisällytti siihen kaiken sen epämääräisyyden missä tämä luokkaryhmä elää. Suomen maataloudellinen kehitys ajaa torpparin tilattomaksi mäkitupalaiseksi ja mäkitupalaisen kuljeksi, vakinaiseksi palkkatyöläiseksi ja vihdoin vakinaiseksi teollisuustyöläiseksi. Torppari- ja mäkitupalaisluokka semmoisenaan on häviävä eikä eteenpäin menevä luokka. Vasta teollisuuden ja vakinaisen palkkatyöväen piiriin tullessaan se muuttuu yhteiskunnassa nousevaksi ja selväpiirteiseksi kapitalistisen sarron ja riiston poistamista ajavaksi luokaksi. Niin kauan kuin torpparien ja tilattomien luokka on siinä yhteiskunnallisessa tilassa, missä se on, sille on viha omistavan luokan riistoa kohtaan sama kuin varsinais-

ten palkkatyöläisten, mutta palkkatyöläisluokan päämäärä on välttämättömästi toinen kuin torpassa ja kylämökkissä elävien ihmisten. Vakinainen omistusoikeus torppaan tai ainakin rasittavien ja riistävien suhteitten poistaminen torpan ja talon väliltä, riittää torpparin päämääräksi. Samansuuntainen on mökkiläisen pyrintö. Normaliolejojen yhteiskunnallisessa liikkeessä he joutuvat teollisuusköyhälistön taisteluita tukemaan, ja sosialidemokraattisen puolueen ihmisrikkain kannattajajoukko Suomessa muodostuikin näistä.

Sisällissodan puhjetessa siirtyivät kysymykset toiselle tasolle. Näitten kysymysten keskuukseksi muodostui Venäjän ja koko maailman suuret kysymykset. Suurten maailmankysymysten johdolla yhteiskunnallisen vallankumouksen merkkeihin pukeutunut sisällissota, vaikka se tempasikin mukaansa Suomen kansan sorretut luokat, jätti toisellekin puolelle yhteiskunnallisen luokkavoiman, tuhansien vanhan järjestelmän tottumusten ja vaikutusten valtaa noudattavan voiman, mikä takasi sille passiivisen vastarinnan menestymisen, kunnes ehtivät avukseen saada saksalaisen sotamasiinan.

Jokaisen yhteiskuntajärjestelmän, ollakseen kypsä sosialisen vallankumouksen työlle, täytyy tuntua tarpeettomalta, rasittavalta ja kolonnan yhteiskuntavastaiselta, ei vair kansan enemmistölle vaan ehdottomalle enemmistölle, enemmistölle, jonka luokkatehtävä ei sisällä porvarillisen järjestelmän uudistamisen tarpeita, jääden siis ainoaksi porvarillisen järjestelmän kumoamistarve. Kapitalistisen sarron ja riiston rajottaminen rauhallisen parlamentarisen työn kautta voi koota luokkaryhmiä kumouksellisen palkka-

työläisluokan ympärille ja kannattajaksi, mutta väkivaltaisiin muotoihin pukeutuva vallankumouksellinen toiminta voi pitää koossa vain ne yhteiskuntakerrokset, jotka kärsivät, ettei heillä ole muuta menetettävää kapitalistisen järjestelmän kaatuessa kuin kahleensa. Tämän käsittäminen taas ei ole pelkästään kirjoista opittu viisaus, vaan yhteiskunnassa koettu tosiasia.

Voitokkaan köyhälistön vallankumouksen edellytyksiin kuviuu myöskin se seikka, että vallankumous tempaa mukaansa riittävän laajoja kerroksia sivistyneestä köyhälistöstä. Nykyaikainen yhteiskunta- ja valtiokoneisto vaatii etupäässä tämän luokkaryhmän keskuudessa kehittyvää "ammattitaitoista työvoimaa". Ja maassa, missä korkeampi kansanopetus, kuten Suomessa, on menneisyydessä suuresti laiminlyöty, on tämä hyvinkin suurimerkityksellinen asia. Tämän kirjottaja ei myönnä, että sabotage olisi työväenliikkeen taisteluaseena hyödyllinen ja tuloksia tuottava, mutta Suomen virkamiesten ja koulujen opettajain sabotage ja passiivinen vastarinta työvänehallitusta vastaan oli kieltämättä sabotagepolitiikan parhain saavutus. Sabotagepolitiikka muutoin onkin tämmöisten luokkaryhmien yhteiskunnallisen aseman kannalta ajateltu ja juuri tämän luokan keskuudessa eniten suosittu.

Paitsi niitä opetuksia tai jo ennen saatujen opetusten vahvistuksia, joihin ylläoleva viittailen koskettelee, yhden uuden opetuksen antoi Suomen työväen vallankumouksellinen taistelu. Ja se on tämä: ulkopuolinen apu, vieraan valtion taholta annettu suoranainen apu, niin vähän kuin Suomen työväestö saikin suoranaista apua Venäjän työväenhalii-

tukselta, oli tämä apu enemmän vahingoksi kuin hyödyksi. Venäläisten sotilaitten esiintyminen Suomessa antoi sen leiman, että porvariston taistelu tarkoitti ulkopuolisen vihollisen, vihatun venäläisen sortovalan karkottamista maasta. Se oli, kuten nyt näkyy, lumoavin agitatiokeino porvaristolle. Sillä se raivostutti tyhmiä ja tietämättömiä ihmisiä.

Huomioonotettavaa kyllä, että tsaarivallan aikainen Venäjän sotilasmahti Suomessa oli suuttanut kaikkia kansankerroksia. Tämä vaistomainen viha jatkui vielä senkin jälkeen kun venäläisistä sotilaita tuli Suomen kansanvallan ystäviä. Porvaristo suorastaan provoserasi tilanteita, missä se sai tilaisuuden synnyttää kansan keskuudessa vihaa kansanvaltaisia aikeita kannattavia Venäjän sotilaita kohtaan.

Mutta todennäköistä on, että muissakin tilanteissa suoranaisten sotilaallinen sekaantuminen jonkun luokkataisteluihin kiihdyttää ja raivostuttaa niitä, eikä suinkaan auta onnelliseen ratkaisuun. Vaikka ulkopuolinen apu olisi niin suuri, että se valtavalla ylivoimalla määräisi voiton tai tappion, kuten Saksan sotamasinan apu Suomen porvaristolle, niin tällaisen ulkopuolisen avustajan poistuessa aikaa kamala kotoisten luokkien välinen selvittely.

Suomen työväestön ensimmäinen yritys kansanvaltaisen tasavallan luomiseksi Suomeen murskattiin. Monessa muussa tapauksessa maissa on kansanvallan esittäjien kohtaloksi koitunut sama. Mutta kansanvaltasuus on voittava. Maailma ei voi mennä taaksepäin, paikallaan se ei voi pysyä, siispä sen täytyy työntyä eteenpäin.

F. J. S—ä.

